

Büyük Taarruz Sürecinin Yeni Zelanda Kamuoyundaki Yankıları

Enes ÖZ*

Özet

Milli Mücadele sürecinde yaşanan gelişmeler ile birçok ülkenin kamuoyu yakından ilgilenmiş, özellikle Anadolu'nun batı bölgelerinde geçen Türk-Yunan savaşları dünyanın her tarafında yankı bulmuştur. Güney Pasifik bölgesinde bulunan ülkelerden Yeni Zelanda'da da Anadolu yarımadasında yaşanan mücadele günü gününe takip edilmiştir. Zira bu ülke kamuoyunun Türkiye üzerine olan ilgisi I. Dünya Savaşı sırasında Britanya İmparatorluğu'nun ordusu içerisinde Anzak kolordusunun görev yapmaya başlaması ile yoğunlaşmıştır. I. Dünya Savaşı'nın devamında başlayan Anadolu'daki işgaller ve bu işgallere karşı verilen Türk Kurtuluş Savaşı da Yeni Zelanda kamuoyunda yer bulan konular olmuştur. Yunan kuvvetlerinin Anadolu'dan atıldığı Büyük Taarruz sürecinin Yeni Zelanda kamuoyunda nasıl yankı bulduğunu ortaya koymak çalışmamızın temel tezini oluşturmuştur. Bu bağlamda Milli Mücadele'nin en önemli aşamalarından Büyük Taarruzun Yeni Zelanda'daki yansımalarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Yeni Zelanda milli kütüphanesinin benimsediği açık erişim ilkesi ile ülkenin gazete arşivlerine erişilmiş, Türkiye ile ilgili çıkan haberler taranmıştır. Ulaşılan gazetelerde Büyük Taarruz süreci olan 26 Ağustos 1922-18 Eylül 1922 tarihleri arasında Milli Mücadele özelinde çıkan haberler tasnif edilmiştir. Tasnif edilen bilgiler çözümlenerek benzer nitelikteki haberler elenmiş, Yeni Zelanda kamuoyunun Büyük Taarruz ile ilgili tutumunu yansıtan haberler sentezlenerek çalışmaya eklenmiştir. Buna ek olarak hatırat ve tetkik eserlerden de yararlanılarak çalışmaya zenginlik katılmıştır.

Yeni Zelanda basınının Türkiye özelindeki haberleri 1922 yılının Ağustos ve Eylül aylarında daha da yoğunlaşmıştır. Yeni Zelanda merkezli New Zealand Herald, Waikato Times, Auckland Star, Waihi Daily Telegraph, Evening Star, Wairarapa Daily Times, Evening Post, Bay Of Plenty Times, Otago Daily Times gibi basın kuruluşlarına ek olarak daha birçok gazete Türkiye'den haberler aktarmışlardır. Her iki ülke kamuoyuna aktarılan haberler genellikle Londra menşeli olmuş ve benzer ifadeler kullanılmıştır. Buna göre 26 Ağustos'ta başlayan taarruza dair haberler iki ülkenin kamuoyuna 28-30 Ağustos tarihinden itibaren yansımıştır. Yeni Zelanda basınında Büyük Taarruz "*Kemalist bir Hücum*" olarak isimlendirilmiş, çıkan ilk haberlerde bu hareketin Yunanlılara tehdit oluşturacağı vurgulanmıştır. Harekatın ilerleyen günlerinde Yeni Zelanda kamuoyunda Türkiye'deki mücadele ile ilgili haberler yankılanmış, Türk ordusunun peş peşe almış olduğu zaferler "*Türk Zaferi*" şeklinde aktarılmıştır. 1 Eylül'den itibaren Türk ordusunun zaferler kazanarak ilerleyişini sürdürdüğü haberleri yoğunlaşırken, Yunanlıların dağınık halde geri çekilmeleri "*Yunan Fiyaskosu*" şeklinde yorumlanmıştır. İzmir'in Yunan işgalinden kurtarılmasından sonra ise Türkiye'nin barış koşullarına yönelik haberler artarken, Yeni Zelanda kamuoyunun Türkiye'nin bu şekilde destansı bir mücadele ile Yunanlıları Anadolu'dan çıkarmasını beklemediği gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Büyük Taarruz, Yeni Zelanda, Gazete.

Echoes of the Great Offensive Process in New Zealand Public Opinion

Abstract

The public opinion of many countries was closely interested in the developments during the National Struggle, and the Turkish-Greek wars, especially in the western regions of Anatolia, resonated all over the world. The struggle in the Anatolian peninsula in New Zealand, one of the countries in the South Pacific region, was followed day by day. Because the public's interest in Turkey intensified when the Anzac corps started to serve in the army of the British Empire during World War I. The occupations in Anatolia that started after the First World War and the Turkish War of Independence against these occupations have also been the subjects of the New Zealand public opinion. The main thesis of our study is to reveal how the Great Offensive process, in which the Greek forces were expelled from Anatolia, resonated with the New Zealand public opinion. In this context, it is aimed to reveal the reflections of the Great Offensive, one of the most important stages of the National Struggle, in New Zealand.

* Öğr. Gör. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacıbektaş Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Nevşehir/Türkiye.

enesoz@nevsehir.edu.tr

ORCID NO: 0000-0001-5626-5516

With the open access principle adopted by the New Zealand national library, the newspaper archives of the country were accessed and the news about Turkey was scanned. In the newspapers reached, the news about the National Struggle between 26 August 1922 and 18 September 1922, which was the Great Offensive process, were classified. The classified information was analyzed and similar news were eliminated, and the news reflecting the New Zealand public's attitude towards the Great Offensive were synthesized and added to the study. In addition to this, richness has been added to the study by making use of memoirs and study works.

The news of the New Zealand press about Turkey intensified even more in August and September of 1922. In addition to press organizations such as New Zealand-based New Zealand Herald, Waikato Times, Auckland Star, Waihi Daily Telegraph, Evening Star, Wairarapa Daily Times, Evening Post, Bay Of Plenty Times, Otago Daily Times, many more newspapers reported news from Turkey. The news conveyed to the public in both countries were generally of London origin and similar expressions were used. Accordingly, the news about the attack, which started on August 26, was reflected to the public opinion of the two countries as of August 28-30. The Great Offensive was named as a "*Kemalist Offensive*" in the New Zealand press, and it was emphasized in the first news that this operation would pose a threat to the Greeks. In the following days of the operation, the news about the struggle in Turkey echoed in the New Zealand public, and the successive victories of the Turkish army were described as "*Turkish Victory*". As the news that the Turkish army continued its advance by winning victories as of September 1, intensified, the scattered retreat of the Greeks was interpreted as a "*Greek Debacle*". After the liberation of Izmir from the Greek occupation, while the news about Turkey's peace conditions increased, it was observed that the New Zealand public did not expect Turkey to drive the Greeks out of Anatolia with such an epic struggle.

Key Words: Great Offensive, New Zealand, Newspaper.